

Szatjavánt. Meglátták – és felnevettek. A nagyobbik felkapott egy elszáradt, tavalyi fűgét, és megdobta a lányt. A másik a férfit vette célba.

– Ide építsd! – ujjongott Szávitri. – Ide építsd a palotánkat! Ezek ketten fognak kelteni minket, és ha lusták leszünk, fűgét dobnak nádpalotánk tetejére.

– Amire visszajössz, itt áll majd a palotánk! – mondta Satjaván.

– És visszajössz? – kérdezte elszoruló szívvel a férfi. Szávitri már fent állt kocsiján, a fehér lovak már türelmetlenül dobbantottak.

– Vissza kell mennem apámhoz. Meg kell mondanom neki, hogy megtaláltalak.

– És visszajössz? – kérdezte másodszer is Satjaván.

Madra királyának, a bölcs Aszvapatinak éppen vendége volt. Nárada, a jós.

Ez a Nárada nagyon híres jós volt. Több száz éve élt már, maguk az istenek mondták el neki titkaikat.

– Szép vagy, Szávitri! – mosolygott a lányra a jós. – Szép vagy, és az arcod sugárzik!

– Az arcod sugárzik! – fogadta lánya üdvözlését Madra királya. – És ez a sugárzó arc máris elmondta nekem: megtaláltad!

A lány kigyúltan állt előttük, mint egy virágzó korallfa. Csupa rózsaszín és piros virág remegett rajta.

Aszvapati király magához vonta lányát, megcsókolta.

– És most mondd el, ki az apja?

– Király volt – felelte halkán Szávitri.

– Miért mondd így: volt. Meghalt?

– Él. De megvakult.

– Merre van a birodalma?

– Egy banjanfa alatt.

– Mondd a nevét!

- A nagy Djumatszéna.
- Djumatszéna?... - sápadt el a jós.
- Djumatszéna... - sóhajtott elmerengve Aszvapati. - Fiatalkoromban ismertem őt. Nagy király volt... Hát Szalvában jártál, lányom?

- Szalvában már nem Djumatszéna a király! - mondta gyorsan Szávitri. - A vak Djumatszéna királytól Szalvát elragadta az öccse. Az öreg, vak király most egy elhagyott erdőben él. A Csamkavati erdőben. Nincs többé trónja, nincs egyetlen híve. Csak a felesége és a fia van vele.

- És te ezt a fiút választottad?

- Őt szeretem!

Aszvapati király megsimogatta lányát.

- Én küldtelek erre az útra, Szávitri. Én mondtam neked: válassz férjet magadnak. Elfogadom, akit választottál. Mondd most az ő nevét!

- Szatjaván.

- Mondd még egyszer! - kiáltotta az öreg jós.

- Szatjaván.

- Királyom, dicső királyom! - jaidult fel Nárada. - Szávitri rosszul választott! Szávitri nagyot hibázott!

- Mert szegény? - kérdezte Szávitri. - Mert olyan szegény, mint bármelyik erdőlakó favágó?

- Nem... - ingatta fejét a jós.

- Mert méltatlan a lányomhoz? - hajolt előre a király.

- Nem, nem!

Alig értették Nárada mormogását. Csak a félelem rettenetes, láthatatlan ereje volt meggyőző.

- Szatjavánt választottam! Szatjaván lesz a férjem! - kiáltotta Szávitri.

Megint ugyanúgy lángolt, mint az áttetsző kristály, amikor tűz lobban mögötte. De rögtön le is borult Madra királya előtt:

- Ó, bocsáss meg, apám, hogy ilyen illetlenül és hangosan szóltam előtted!

Homloka a hűvös márványpadlót érintette.
- Te most hallgass, Szávitri! - emelte fel lányát maga mellé
Aszvapati király.
Náradához fordult:
- Te meg beszélj!...
- Nehéz szólnom!... Tilos szólnom!... - akadozott a jós.
S mint akit iszonyú teher húz le a földre, arca fájdalomban
vonaglott.
- Beszélj, régi barátom! - kérlelte tovább a király. - Világo-
sítsd meg dúltságodat! Mondd, mi aggaszt?...
- Szatjaván!... Szatjaván!... - És Nárada nem tudott elszakad-
ni az erdőben lakó királyfi nevéől. Egyre ezt a nevet ismételte:
- Szatjaván!... Csak őt ne választottad volna!... Bárkit inkább,
csak a vak Djumatszéna király fiát, Szatjavánt ne!
Most a lány fordult a jóshoz:
- Bölcs Nárada, ismered-e Szatjavánt?
- Mindent tudok róla.
Aszvapati király megjegedt:
- Talán gyáva?
- Az én Szatjavánom? - kiáltotta Szávitri. - A tigris is elkerüli!
Nárada csak bólintott.
- És te azt mondd: Szávitri ne legyen a felesége? - kérdezte
ismét a király.
- Azt.
- Talán indulatos?
Szávitri nem is felelhetett, mert Nárada megelőzte:
- Nem ismeri a haragot. Gyűlöli a nyers indulatot.
- Talán csúnya? Torz az alakja? Rút az arca? - szorongott
a király.
A jós csak a fejét ingatta: nem, nem! ..
- És te mégis azt mondd: ne térjen hozzá vissza? - kérdezte
a király.
- Csakis ezt mondhatom! - felelte konokul a jós.
Aszvapati király felállt.

- Felelned kell, Nárada - miért? Tudnom kell az okot, miért?
A jós felnézett.
Mintha napok vagy évek teltek volna el, míg kimondta.
De azután kimondta.
- Mert Szatjaván meg fog halni!
Aszvapati király átkarolta, magához vonta lányát.
És a jós most már kérlelhetetlenül, gyorsan végigmondta:
- Meg fog halni! Pontosan egy év múlva jön el érte Járna,
a halál és az igazság nagy istene, kötéllel és hálóval a kezében,
hogy megkötözze őt, és magával vigye a holtakhoz.
- Az öreg király térde megremegett, tehetetlenül ült vissza
a párnázott nagy lócára. A díszes, ragyogó termen egy madár
suhant át. Összerezzenek, mintha súrolta volna őket.
- Itt maradsz, kicsi Szávitrim!... Nem engedlek vissza
a Csamkavati erdőbe!
- Ne haragudj, apám! Visszamegyek!
Aztán ezt hallották:
- Ne haragudj, de én el nem hagyom!
- Meg fog halni! - sírt az öreg király.
- Nem érted, te szerencsétlen? - tört ki kétségbeesetten a jós.
- Egy év múlva meg fog halni.
- Egy évig a felesége leszek!

Aszvapati király átölelte a síró Szávitrit. - Holnap indulunk
Djumatszéna királyhoz, a Csamkavati erdőbe. Szatjaván fele-
sége leszel, senki másé. Megígértem.

És másnap elindultak a távoli-távoli Csamkavati erdőbe,
ahol a vak, elűzött Djumatszéna bolyongott álmai sűrűjében.

Már nem a fiatal királylány kocsiján hajtottak. Hintón meg
nagy szekerekkel utaztak.

Aszvapati király magával vitte udvarában élő házipapjait,
a szekerekre pedig Szávitri kelengyéjét rakták.

Szatjaván már egynapi járőföldről meghallotta az ágtörde-
lést, a lassan vonuló-közeledő szekerek ropogását.

A szótlán, szomorú királyné nagy fűszőnyeget szőtt a viszontlátás napjára. Illatozó, színes, magas és puha szőnyeg volt: tele fehér jázminnal, piros asókavirággal, kék és sárga sáfránnyal. Pompázó amarantusz és szerény körömvirág is bujkált benne.

Djumatszéna király ezen a szőnyegen, az égbe nyúló szálafa alatt várta vendégeit.

A két öreg király melegen átölelte egymást. Mind a ketten sírtak. Aszvipati király azért, hogy a lánya milyen boldogtalan lesz. A vak Djumatszéna azért, hogy a fia milyen boldog lesz.

A papok megrendezték másnap a menyegzői szertartást. Szávitri és Szatjaván mintha áldották volna: engedelmesen, ünnepi lassúsággal körüljárták a szent tüzet. A királylány fátyolfelhőben, kámfor- és szantálillatban lebegett. Nyakán, karján, bokáján drága ékszerek. A tűz magasan lobogott a vaj- és a rizsáldozattól. Háromszor járták körül a tüzet. Azután a fiatal férj – előírás szerint – egy különösen díszes gyűrűt a fiatal asszony ruhájába ejtett. Majd a fiatal asszonyt meglocsolták szagos olajjal.

És még mindig nem ért véget a szertartás. Az álom sem.

De a tűz hirtelen nagyot lobbant, a bráhma nok szava hangosabbá vált, Szávitri megborzongott. A tűz mögül, az ének mögül egyszerre a jós szavát hallotta, Nárada rettenetes szavait:

– Egy év múlva meg fog halni!

Ijedten körülnézett.

A többiek énekeltek, senki nem hallott semmit. Elszoruló szívvel Szatjaván arcát kereste. Az fiatal volt, szép volt, boldog volt. Őt nézte.

Másnap elment az apja, vele mentek a bráhma nok is.

Magukra maradtak.

– Mit csinálsz, Szávitri?

A szótlán királyné kérdezte ezt. A háta mögött állt, már jó ideje nézhette.